

14 Απριλίου 2014

Για έναν ουσιαστικό αντιρατσιστικό νόμο & ένα σύμφωνο συμβίωσης για όλους/ες

1. Θεωρούμε θετική τη δέσμευση του Υπουργού Δικαιοσύνης κατά την τελική συζήτηση του αντιρατσιστικού νόμου στην Επιτροπή Δικαιοσύνης της Βουλής, την Πέμπτη 10 Απριλίου 2014, πως *«στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 για τα πρόσωπα που προστατεύονται»* θα συμπεριληφθεί η *«προστασία της ταυτότητας φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού... που υπάρχει στο άρθρο 79 του Ποινικού Κώδικα»*. Μας προβληματίζει πάντως γιατί αυτή την απλή προσθήκη τεσσάρων λέξεων δεν την έκανε κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, μετά μάλιστα από την τετράμηνη διακοπή της συζήτησης (μετά τις 3 Δεκεμβρίου 2013) με δικαιολογία την ανάγκη επεξεργασίας του σχεδίου νόμου. Αντίθετα, ανακοίνωσε πως θα την κάνει κατά τη συζήτηση του αντιρατσιστικού νόμου στην Ολομέλεια, μετά το Πάσχα. Μετά τις παλινωδίες της κυβέρνησης για αυτό το σχέδιο νόμου, που πλέον αποδίδονται τεκμηριωμένα στον υπερηφανευόμενο για αυτές παραιτηθέντα γενικό γραμματέα της, διατηρούμε επιφυλάξεις για το αν θα υλοποιηθεί η δέσμευση αυτή ώστε για πρώτη φορά στην ιστορία τη χώρας ο αντιρατσιστικός νόμος να προστατεύει και την ομάδα των ΛΟΑΤΙ.

2. Αντίθετα, αποδοκιμάζουμε την άρνηση του Υπουργού να δεχθεί τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα με εισαγωγή ορισμού του ρατσιστικού εγκλήματος ώστε να ποινικοποιηθεί η ρατσιστική συμπεριφορά για όλες τις αξιόποινες πράξεις που έχουν ρατσιστικά χαρακτηριστικά και καθιέρωση ειδικής επιβαρυντικής περίπτωσης για τη δίωξη και την τιμωρία εγκλημάτων με ρατσιστικά χαρακτηριστικά. Με παρόμοια διάταξη οι εισαγγελείς και τα λοιπά ανακριτικά όργανα θα μπορούν να ερευνούν τα ρατσιστικά χαρακτηριστικά της αξιόποινης ρατσιστικής συμπεριφοράς κατά την έναρξη της προδικασίας. Σήμερα μόνο το δικαστήριο, στο τέλος της δίκης κατά την επιμέτρηση της ποινής, μπορεί να αποφανθεί για την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου στη βάση του Άρθρου 79.3 ΠΚ. Υπενθυμίζουμε πως μέχρι σήμερα μόνο ένα δικαστήριο βασίστηκε στο άρθρο αυτό κατά την επιμέτρηση της ποινής (επίθεση σε κατάσταση Καμερουνέζου), ενώ αντίθετα αυτό αγνοήθηκε σε καταδίκες για πασιφανή ρατσιστικά εγκλήματα (πχ. επίθεση σε μειονοτικό στην Ξάνθη, αποβίβαση Αφρικανών επιβατών από οδηγό λεωφορείου, κατά συρροή επιθέσεις βίας σε Πακιστανούς). Τις ημέρες αυτές άλλο δικαστήριο αναμένεται να αποφασίσει για την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου στη δίκη για το φόνο του Πακιστανού Λουκμάν, όπως ζήτησε η εισαγγελέας. Νομοθετική ρύθμιση με εισαγωγή ειδικού ποινικού αδικήματος πράξεων ρατσιστικής βίας έχει ζητήσει και ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

3. Αποδοκιμάζουμε επίσης την άρνηση του Υπουργού να δεχθεί την παράσταση πολιτικής αγωγής από νομικά πρόσωπα με καταστατικό σκοπό την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την καταπολέμηση του ρατσισμού. Ανάλογη διάταξη υπάρχει σήμερα για τα περιβαλλοντικά εγκλήματα. Απαράδεκτη και η

άρνηση του Υπουργού να δεχθεί την εισαγωγή διατάξεων για τη στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων για όλα τα αδικήματα που τελούνται με ρατσιστικό κίνητρο, όπως και για την απαλλαγή των καταγγελλόντων από την καταβολή παραβόλων για μηνύσεις και παράσταση πολιτικής αγωγής για όλα τα αδικήματα που τελούνται με ρατσιστικό κίνητρο.

4. Εκφράζουμε την οργή μας για την απόσυρση του Άρθρου 19 του Κώδικα Μετανάστευσης και την άρνηση να επανεισαχθεί στα πλαίσια του αντιρατσιστικού νόμου, γεγονός που αποστερεί από το δικαίωμα χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους θύματα εμπορίας ανθρώπων, θύματα και ουσιώδεις μάρτυρες εγκληματικών ή ρατσιστικών πράξεων, θύματα ενδοοικογενειακής βίας, πολίτες τρίτων χωρών των οποίων απορρίπτεται αίτηση για διεθνή προστασία, και πολλές άλλες κατηγορίες.

5. Εκτιμούμε την επιμονή του ΣΥΡΙΖΑ και τη θετική στάση του ΠΑΣΟΚ και των Ανεξάρτητων Δημοκρατικών Βουλευτών για την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια ώστε να συμμορφωθεί η Ελλάδα με την καταδικαστική απόφαση του ΕΔΔΑ. Θεωρούμε στην πράξη ομοερωτοφοβική την άρνηση του Υπουργού να την υιοθετήσει με τον ισχυρισμό πως *«Το ζήτημα δεν είναι απλό, εκτός του ότι είναι θέμα αστικού δικαίου, είναι ζήτημα που χρειάζεται νομική, κοινωνική και θρησκευτική μελέτη. Είμαστε μια χώρα με κάποιες δομές, κάποια πιστεύω και πρέπει αυτά τα θέματα να συζητηθούν και να μελετηθούν με προσοχή.»* Τη νομική μελέτη την έχει ήδη κάνει η Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή *«με αντικείμενο την επεξεργασία Σχεδίου Νόμου για την τροποποίηση διατάξεων του Οικογενειακού Δικαίου και τη σύνταξη της αντίστοιχης Εισηγητικής Έκθεσης»*, η οποία, στις 17 Δεκεμβρίου 2010, παρέδωσε στον τότε Υπουργό Δικαιοσύνης σχέδιο νόμου και εισηγητική έκθεση, αναρτημένα στον ιστότοπο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (<http://www.isotita.gr/index.php/info/1448>). Σε αυτά προτείνεται μεταξύ άλλων τροποποίηση του Άρθρου 1 του Ν. 3719/2008 ώστε σύμφωνο συμβίωσης να μπορούν να συνάπτουν δύο ενήλικα πρόσωπα χωρίς καμιά αναφορά σε φύλο: *«Άρθρο 27. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 1 του ν. 3719/2008 τροποποιείται ως εξής: Άρθρο 1. Σύσταση. Η συμφωνία δύο ενήλικων προσώπων με την οποία οργανώνουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο συμβίωσης) καταρτίζεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο.»* Αλλά και η «θρησκευτική μελέτη» έχει γίνει και αναφέρεται στην απόφαση του ΕΔΔΑ: *«Η Εκκλησία της Ελλάδος πήρε επισήμως θέση κατά του νόμου αυτού. Το δελτίο τύπου που δημοσιεύθηκε στις 17 Μαρτίου 2008 από την Ιερά Σύνοδο χαρακτήριζε το σύμφωνο συμβίωσης ως 'πορνεία'.»* Γιατί ενδιαφέρεται ο Υπουργός να πληροφορηθεί τι είδους «πορνεία» θεωρεί η ομοερωτοφοβική Εκκλησία το σύμφωνο συμβίωσης για ομόφυλα ζευγάρια; Μήπως γιατί δεν επιθυμεί τη συμμόρφωση της Ελλάδας με την απόφαση; Με ικανοποίηση πληροφορηθήκαμε πως κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια ο ΣΥΡΙΖΑ θα καταθέσει τροπολογία και για την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης ώστε να αποφανθεί το ανώτατο νομοθετικό σώμα της χώρας. Αν δεν γίνει δεκτή η επέκταση, ήδη 165 ζευγάρια (330 άτομα) έχουν εξουσιοδοτήσει το ΕΠΣΕ για την υποβολή νέας προσφυγής στο ΕΔΔΑ.

6. Καλούμε την κυβέρνηση και τα κόμματα της Βουλής να ενσωματώσουν τις προαναφερθείσες διατάξεις ώστε ο αντιρατσιστικός νόμος να παρέχει ουσιαστική προστασία στα θύματα ρατσισμού.

7. Τέλος, καλούμε την κυβέρνηση και τα κόμματα της Βουλής να περιλάβουν κατάλληλη μεταβατική διάταξη που θα αποτρέψει την παύση της δίωξης για τα αδικήματα που έχουν ήδη ερευνηθεί αν όχι και παραπεμφθεί σε δίκες στη βάση του Ν. 927/79, στα οποία περιλαμβάνονται και δεκάδες δικογραφίες που σχημάτισαν τα Γραφεία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της ΕΛΑΣ. Αλλιώς, η τροποποίηση του Άρθρου 2 Ν. 927/79 αποτελεί ουσιαστική κατάργησή του και οδηγεί σε αρχειοθέτηση όλων των δικογραφιών για παραβίασή του. Επίσης, κατά μian ερμηνεία, και η τροποποίηση του Άρθρου 1 Ν. 927/79 μπορεί να θεωρηθεί από τα δικαστήρια ως ουσιαστική κατάργησή του με αποτέλεσμα να έχουν την ίδια τύχη οι σχετικές δικογραφίες. Η Βουλή οφείλει να γνωρίζει πως ήδη, με την υφ' όρων παραγραφή του αξιόποινου των αδικημάτων «με μικρή κοινωνική απαξία» που είχαν τελεσθεί μέχρι 31 Αυγούστου 2013, που ψήφισε με το Ν. 4198/2013 χωρίς να περιλάβει στις εξαιρέσεις το Άρθρο 2 του Ν. 927/79, παραγράφτηκαν δεκάδες ρατσιστικά αδικήματα. Χαρακτηριστικά «αμνηστεύθηκαν» τα ρατσιστικά παραληρήματα των βουλευτών της Χρυσής Αυγής Ηλία Παναγιώταρου στο «Χυτήριο» και Ηλία Μπαρμπαρούση στο Αιτωλικό (κατά Ρομά) και του Αλέξανδρου Πλωμαρίτη κατά των μεταναστών στο ντοκιμαντέρ “The Cleaners”.

Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ)

Colour Youth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας

ConQueer LGBT Ηρακλείου

Οικογένειες Ουράνιο Τόξο

Ομοφυλοφιλική Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας (ΟΛΚΕ)

RoustiRiot

Σύνθεση - Ενημέρωση, Ευαισθητοποίηση, Έρευνα για το HIV / AIDS

Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Αθήνας «Athens Pride»

Φεστιβάλ Υπερηφάνειας Θεσσαλονίκης «Thessalonki Pride»